

AŠTUNTOJO KASMETINIO EUROPOS MOKINIŲ RAŠINIŲ, SKIRTŲ DNR DIENAI MINĖTI, NACIONALINIO KONKURSO NUOSTATAI

1. Šie nuostatai reglamentuoja aštuntojo kasmetinio Europos mokinių rašinių, skirtų DNR dienai paminėti, nacionalinio konkurso (toliau – Nacionalinis konkursas) tikslus, rašinių temas, reikalavimus konkurso dalyviams, konkurso organizavimo tvarką, vertinimą ir nugalėtojų apdovanojimą. Šiuose nuostatuose pateikiama informacija apie septintąjį kasmetinį Europos mokinių rašinių, skirtų DNR dienai paminėti, konkursą.

I. TIKSLAI

2. Nacionalinis konkursas skirtas skatinti mokinius apmąstyti bei analizuoti genetinių tyrimų ir jų pritaikymo galimybių svarbą visuomenei. Taip pat ugdyti sklandų minčių, apgalvotų ir paremtų argumentais, įrodančiais pasirinktos temos aktualumą, dėstymą.

II. RAŠINIŲ TEMOS

3. Atsakykite vieną iš pateiktų dviejų klausimų: (1) Kaip manote, ar genomo (DNR) sekos nustatymas turės įtaką jūsų ateičiai? Pateikite pavydžius, ko norėtumėte ir nenorėtumėte, kad įvyktų dėl vykdomos genomo sekoskaitos. **Arba** (2) Kaip galėtumėte paaiškinti žmogaus organizmo sudėtingumą atsižvelgiant į tai, kad yra tiek mažai baltymus koduojančių genų, pavydžiui, žmogaus genome yra 5 000 baltymus koduojančių genų mažiau nei agurko genome.

(angl. *One of the following questions must be answered: (1) Do you think genome sequencing will impact on your future life? Give examples of what you would want and what you would not want to happen because of genome sequencing. OR (2) How can you explain human complexity when we have so few protein coding genes, e.g. about 5,000 less than a cucumber?*).

III. REIKALAVIMAI NACIONALINIO KONKURSO DALYVIAMS

4. Nacionaliniame konkurse gali dalyvauti visų tipų Lietuvos mokyklų mokiniai nuo 14 iki 19 metų amžiaus. Kiekviena **mokykla, atlikusi pirminį vertinimą, atrenka iki penkių geriausių darbų**, atstovausiančių mokymosi įstaigą rašinių konkurse. Įkėlus į sistemą daugiau nei 5 darbus iš vienos mokyklos, bus vertinami pirmi 5 darbai.

IV. REIKALAVIMAI NACIONALINIO KONKURSO RAŠINIAMS

5. Rašinio apimtis – ne daugiau nei **750 žodžių**. Rašinyje gali būti viena laisvai pasirinkta lentelė, brėžinys, diagrama arba iliustracija (ne didesnė nei 2 MB dydžio). Pateiktos lentelės, brėžinio, diagramos ar iliustracijos aprašo žodžių skaičius įskaičiuojamas į bendrą rašinio žodžių skaičių. Literatūros šaltiniai į bendrą rašinio žodžių skaičių neįskaičiuojami.
6. Nacionaliniam konkursui **rašinys pateikiamas lietuvių kalba, Europos rašinių konkursui – anglų kalba**. Rašant rašinį, pagal galimybes mokiniui rekomendacijas ir pastabas teikia biologijos, chemijos, lietuvių kalbos ir literatūros bei anglų kalbos mokytojai.
7. Rašinys turi atitikti žemiau pateikiamą rašinio struktūrą:

- Įžanga – trumpa nagrinėjamos temos apžvalga, pagrindinės minties formulavimas;
 - Temos dėstymas – rašinio pagrindinės minties argumentavimas, t.y. remiantis patikimais šiuolaikiniais moksliniais duomenimis pagrįsti savo teiginius, pateikti savarankiškai susistemintų mokslinių rezultatų išvalgas. Galimas citavimas, tačiau turi būti atliktas tinkamai, kad darbas nevirstu referatu;
 - Apibendrinimas – autoriaus savarankiškai suformuluotos išvados.
8. Būtina nurodyti naudotus literatūros šaltinius.
 9. Esant galimybei pateikti temą atspindinčias originalias iliustracijas, integruoti duomenis, rezultatus ar informaciją iš kitų mokslo sričių.
 10. Rašinyje pateikti asmeninį požiūrį svarstant temos problematiką, taip pat esant asmeninės patirties skatinitina ją išreikšti.
 11. **Draudžiama plagijuoti kitus darbus.** Bet koks kūrinio originalo ar jo kopijų panaudojimas be autoriaus, jo teisių perėmėjo ar jo tinkamai įgalioto asmens leidimo yra laikomas neteisėtu (remiantis LR įstatymu Nr. IX-1355).
 12. Elektroninėje rašinių įkėlimo – priėmimo sistemoje nurodoma rašinio tema, mokinio vardas, pavardė, mokykla, klasė, darbo vadovo(-ų) (mokytojo(-ų)) vardas, pavardė, elektroninis paštas, telefono numeris, įkeliami rašinys, literatūros sąrašas, iliustracija, jos aprašas.
 13. Rašinys nacionaliniam konkursui lietuvių kalba įkeliamas į elektroninę rašinių įkėlimo – priėmimo sistemą Lietuvos žmogaus genetikos draugijos tinklalapyje adresu: <http://www.geneticahumana.lt>, iki **2015 m. vasario 27 d. 24:00 val.**
 14. Rašinių anglų kalba mokinys savarankiškai įkelia į Europos žmogaus genetikos draugijos elektroninę sistemą adresu <http://www.dnaday.eu/641.0.html> iki **2015 m. kovo 15 d.**
 15. **Visi rašiniai konkursui privalo būti pateikti laiku, rašiniai pateikti VĖLIAU nustatyto laiko PRIIMAMI NEBUS.**
 16. Detalesnė informacija apie konkursą ir apdovanojimų renginį tinklalapiuose: www.geneticahumana.lt; www.genetika.mf.vu.lt; www.olimpiados.lt; www.lmnsclt; www.dnaday.eu.

V. RAŠINIŲ VERTINIMAS

16. Nacionalinio konkurso rašinius vertina Lietuvos žmogaus genetikos draugijos, Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos ir Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro, UAB „Biotechpharma“, „Thermo Fisher Scientific“ Vilniaus padalinio sudarytos darbų vertinimo komisijos.
17. Vertinimo taškai (iš viso 60 taškų):
 - Struktūra – 5 taškai;
 - Įžanga – 5 taškai;
 - Dėstymas – 30 taškų;
 - Apibendrinimas – 5 taškai;
 - Kalbinė raiška – 5 taškai;
 - Kiti aspektai (kūrybiškumas/originalumas, asmeninės patirties/duomenų panaudojimas, originalios iliustracijos, integracija su kitais mokslais, bendra darbo kultūra) – 10 taškų.
18. Konkurso Europoje rašinius vertins ne mažiau kaip du nepriklausomi genetikai iš Europos žmogaus genetikos draugijos. Bus išrinkti pirmos, antros ir trečios vietų laimėtojai.

VI. KONKURSO ORGANIZAVIMO TVARKA

19. Nacionalinis konkursas vyks **iki 2015 m. vasario 27 d.** Baigiamasis jo turas – **2015 m. balandžio 24 d.** įvyksiantis apdovanojimų renginys. Laimėtojai bus informuoti papildomai.
20. Konkursas Europoje vyks **iki 2015 m. kovo 15 d.** Europos konkurso laimėtojai ir jų mokytojai bus paskelbti **2015 m. balandžio 25 d.** Europos žmogaus genetikos draugijos interneto svetainėje www.dnaday.eu.

VII. KONKURSO FINANSAVIMAS IR NUGALĖTOJŲ APDOVANOJIMAS

21. Nacionalinio konkurso apdovanojimus steigia Lietuvos žmogaus genetikos draugija, Vilniaus universitetas, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, kiti Nacionalinio konkurso rėmėjai.
22. Konkurso Europoje prizus steigia Europos žmogaus genetikos draugija:
 - 1 vieta – 300 eurų.
Pirmosios vietos laimėtojo mokytojui – 1000 eurų, kurie skiriami mokslinio projekto organizavimui ar mokymo kabineto įrangos įsigijimui,
 - 2 vieta – 200 eurų.
Antrosios vietos laimėtojo mokytojui – 800 eurų, kurie skiriami mokslinio projekto organizavimui ar mokymo kabineto įrangos įsigijimui.
 - 3 vieta – 100 eurų.
Trečiosios vietos laimėtojo mokytojui – 500 eurų, kurie skiriami mokslinio projekto organizavimui ar mokymo kabineto įrangos įsigijimui.